

↑ **AASTA** tehase maja 2015 tiitli pälviv Nordic Houses KT OÜ ja Trilog Studio arhitektide vabaajamajade arendusprojekt Lõuna-Norras Ognas. FOTO: EESTI PUITMAJALIIT

Tehasemaja või tehismaja

OLAVI KUKK, KRISTJAN TÖLK,
Mari-Liis Vunder,
Trilog Studio arhitektid

Sõnaaaps aasta tehase maja auhinnatseremoonia tordil ajendas mõtisklema selle üle, kas tehases toodetud maja on tehismaja, mitte pärisemaja.

Kas tehase maja on nagu robot või tehisintellekt, mis jääb traditsiooniliselt ehitatud majale millegagi alla? Levinud hoiaku põhjal võiks arvata, et tehismaja puitseintest puhub kindlasti läbi tuul, pealegi on oht, et naabrimehel on täpselt samasugune tehismaja.

See mõttemall vajab muutmist. Iga hoonet unikaalsena luues jääb ebaõiglaselt vähe ressursse läbivate innovaatiliste lahenduste leidmiseks. Iga kord uue jalgratta leiutamise asemel võiks arhitekt enam keskenduda kvaliteetsemate

ja üha efektiivsemate jalgrataste täiustamisele. Ei maksa ka karta, et seejuures arhitektidel traditsiooniliste projektidega võrreldes tööst hoopis puudu tuleks.

Kontrollitud ehitus. Traditsiooniliste ehitusviisidega võrreldes on tehase majal tavama ja ees mitmeid eeliseid: elemendid on ehitatud kontrollitud keskkonnas, majade püstitusaeg krundil on lühike, tehase maja tootmise käigus tekib minimaalselt ehitusjäätmeid ning puit kui looduslik ja taastuv ressurss teeb tehase majast vägagi keskkonnasäästliku ehitise.

Lisaks on toodetud elemendid väga täpsete mõõtudega: Nordic Houses KT poolt toodetud ja tarnitud majadel on ele-

”

Tehase maja elanikule on valikud juba ette antud ning jääb ära ka arhitektitöös ettetulev tõestamine ja põhjendamine.

mentidel arvestuslik tolerants 2–3 millimeetrit.

Tiitli pälvivud majad oli meie esimene kogemus disainida tehase maja. Meeldiv oli tõdeda, et tänapäeva tehased on väga kompetentsed. Kõik on võimalik valmis ehitada – piiranguid tehase majal ju tegelikult pole. Samas olenevalt hoone keerukusest ja elementide suurusest võib valmis tehtud majaosade transport problemaatiliseks ja kulukaks osutuda.

Puhkemajade eesmärk oli tehases toodetud elemendid erivedudeta Norrassa transportida. Mõte ökonoomsusest projekteerimisest, kus juba arhitekt-loomaja mõtleb optimaalselt ja keskkonnasäästlikult, meeldis meile ning nii tekitasime endile ise projekteerimi-